

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ Й ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
ТА ЖУРНАЛІСТИКИ
Кафедра німецької та романської філології**

**ІМЕННИКИ СУЧАСНОЇ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ЗІ СКЛАДОВИМ
КОМПОНЕНТОМ «CORONA» : ФОРМУВАННЯ СЛОВОТВІРНИХ
НАВИЧОК**

Кваліфікаційна робота (проект)
на здобуття ступеня вищої освіти бакалавр

Виконала: студентка 4 курсу 08-491 групи
Спеціальності: 014.02 Середня освіта
(мова і література німецька, англійська)
Освітньо-професійної програми:
Середня освіта (мова і література німецька)
Звонарьова Вікторія Сергіївна
Керівник: к.ф.н., доцент Ковбасюк Л.А.
Рецензент: стейкхолдерка, учителька вищої
категорії, учителька-методист, заступниця
директора Херсонської гімназії №6 ХМР
Радецька І.В.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
1.РОЗДІЛ I -ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СЛОВОТВОРЕННЯ В НІМЕЦЬКІЙ МОВІ	5
1.1 Місце словотворення у німецькій мові.....	5
1.2 Складні іменники.....	7
1.3 Моделі і типи складних іменників.....	11
2.РОЗДІЛ II - СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОЗНАКИ ІМЕННИКІВ ІЗ КОМОНЕТОМ «CORONA».....	13
2.1 Утворення іменників зі складовим компонентом «Corona».....	13
2.2 Класифікація складних іменників німецької мови із компонентом «Corona».....	19
2.3 Формування словотвірних навичок.....	27
2.4 Вправи для формування словотвірних навичок.....	29
ВИСНОВКИ.....	40
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	43

ВСТУП

Розвиток мови – це нескінченний, безперервний процес її покращення. Зміни, які відбуваються, вважаються наслідком процесу пристосування мови до потреб суспільства. Чим більше нових відкриттів, подій, явищ, трансформацій зазнає світ, тим більше виникає потреб для створення нових засобів вираження. У зв'язку з появою нового вірусу Covid-19 та масштабами його поширення світом, виникла потреба у створенні нових понять та назв, для уможливлення, спрощення й розуміння комунікаційних ситуацій. Німецька мова не стала виключенням, за останній час у ній утворилась велика кількість складних іменників з компонентом «Corona», які фіксуються мовознавцями та стають об'єктом наукового дослідження.

Процеси, які відбуваються є причинами виникнення розділу мовознавства – словотвору, який вивчає похідні слова та їх системні зв'язки, а також засоби, які беруть участь у творенні слів. Праці вчених В.Фляйшера, Р.Мурясова, Е. Хентшеля, Г.Пауля, І.Ербена, В.Павлова, М.Д. Степанової, Е.С. Кубрякової та ін. доводять, що серед існуючих типів словотворення, саме словоскладання – є провідним у німецькій мові. Значна частка і кількість новоутворених одиниць припадає саме на таку частину мови як іменник, у якого найбільше можливостей для формування складних слів.

Дослідженням неологізмів, пов'язаних з епідемією коронавірусу, займалися неологи та неографи Інституту німецької мови імені Лейбніца міста Майнгам, і такі вчені як А.Клоса-Кюккельхаус, Х.Лобін, С.В. Муратов та інші[43].

Актуальність роботи полягає в тому, що вивчення закономірностей формування складних іменників з компонентом «Corona» дає змогу правильно усвідомлювати всі сучасні процеси словотворення німецької мови та доцільно використовувати їх на практиці.

Об'єктом дослідження є складні іменники німецької мови, зокрема із компонентом «Corona».

Предметом дослідження є норми словотворення складних іменників німецької мови з компонентом «Corona», їх структурно-семантичні ознаки.

Мета роботи вивчення способів словотворення складних іменників німецької мови.

Для вирішення даної мети нам були поставлені наступні **завдання**;

1. Розглянути місце словотвору в німецькій мові
2. Дослідити складні іменники сучасної німецької мови, висвітлити їх типи та моделі
3. Проаналізувати складні іменники із компонентом «Corona».
4. Класифікувати складні іменники із компонентом «Corona».
5. Розробити вправи для формування словотвірних навичок.

Матеріалом дослідження стали приблизно 150 лексичних одиниць, словника NEOLOGISMENWÖRTERBUCH Інституту німецької мови імені Ляйбніца міста Маннгейм, обрані методом суцільної вибірки[38].

Структура роботи визначена метою та її завданнями. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків та списку використаних джерел.

Загальний об'єм роботи 48 сторінок. Список використаних джерел включає 45 найменувань, із них іноземною мовою - 25.

РОЗДІЛ І

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СЛОВОТВОРЕННЯ В НІМЕЦЬКІЙ МОВІ

1.1 Місце словотворення у німецькій мові

Німецька мова має довгу і безперервну історію свого розвитку. Як германська мова індоєвропейської мовної сім'ї, вона почала свій прогрес ще з середньонімецьких діалектів. На початку Середньовіччя спостерігається розквіт не тільки усної, а й письмової німецької мови, саме через поширення писемності у країнах світу. На той час на просторах Західної Європи домінуючою мовою була латинська, тому розвиток німецької писемності можна побачити тільки в її залежності і взаємозв'язку з латиною. Саме з тих пір пов'язують розвиток письмової і літературної німецької мови, яку можна було би використовуватися у всіх можливих аспектах спілкування. Вищезгадані процеси пов'язані з диференціацією мови, оскільки раніше не було необхідності саме для німецькомовних позначень термінів та понять у контексті повсякденного усного та писемного спілкувань. Тобто спостерігаються уже відомі процедури словотвору [27, с.105].

Формування нових слів грає велику роль у ситуаціях, коли не вистачає слів для комунікації. Якщо, наприклад, ми хочемо показати зв'язки у тексті, або якщо носії мови відчувають, що є незаповнене місце в їхньому лексиконі [24,с.40].

Дана диференціація лексики є необхідною, через те що, вона орієнтована на письмові комунікації, які в свою чергу вимагають більшої точності, ніж на усні у повсякденному контексті. Відповідно, частка використаних іменників у спілкуванні значно зростає, як і кількість новоутворених іменників від періоду Середньовіччя до розвитку сучасної німецької мови [45,с.14].

Важливо зазначити, що дослідження старонімецьких текстів «Christus und die Samariterin», «Evangelienbuch» Отфріда, розглянутих Бетцом у роботі «Lehnwörtern und Lehnprägungen im Vor- und Frühdeutsch», свідчать не тільки про утворення нових слів, а й наявність запозичень. Словотворення та запозичення суміжні поняття, які слід розрізняти [35,с.8].

Словотворення відрізняється від запозичення тим, що є процесом, який відбувається виключно з мовним матеріалом власної мови, тоді як запозичення - з мовним матеріалом інших мов. Також слід розрізняти словотворення із іншомовними запозиченими одиницями від словотворення із мовними одиницями однієї мови[2,с.67].

Незважаючи на дослідження мовознавців сьогодні немає однозначної диференціації поняття «Словотворення», оскільки даний термін неможливо розглядати у контексті зв'язку лише з однією галуззю лінгвістики. Термін розглядався науковцями як багатостороння і складна за своєю організацією система в загальній системі мови.

Словотворення включає у собі можливість для мовця утворювати нові лексеми, також виникає певний запас словосполучень для повноцінного спілкування, оскільки формуються не тільки слова, а й цілі речення. Таким чином можемо спостерігати певний зв'язок з граматиною[25,с.81].

В. Фляйшер зазначав, якщо детально проаналізувати ці процеси і їх продукти, то стає очевидним, що це лише умовна автономія, скоріше, грамика слова і речення взаємодіють по-різному. Зв'язок можна спостерігати на узагальненому рівні у декількох аспектах. З одного боку, закономірності фонології, морфології і синтаксису впливають на словотвір у тій мірі, в якій вони можуть визначати обсяг моделей словотворення. З іншого боку, процеси словотворення впливають на інші грамичні області[27, с.118].

На думку Фляйшера, словотвір - це формування слів за певними закономірностями з існуючих змістовних лінгвістичних елементів. Утворення слів і розуміння тільки-но сформованих слів є частиною компетенції носія мови[27, с.116].

У.Вандружка визначав, що словотвір – це інтерфейс лексики і синтаксису, тобто інтеграції синтаксису в лексику; процес, який можна назвати лексикалізацією або морфологізацією[42,с.189].

Е.С. Кубрякова вважає, що словотвір - самостійна галузь граматики. У своїх роботах дослідниця висловлює думку про те, що словотвір лише частково перетинається з морфологією, утворюючи одночасно свою власну область дослідження, тому існують вагомі підстави розглядати словотвір як самостійну дисципліну граматики, що виділяється поряд з морфологією і синтаксисом[3,с.18].

Р.З. Мурясов зазначав, що існує тісний зв'язок словотвору з морфологією. Учений виділив два типи граматичних ознак словоскладання. Ознаки вираження похідного слова та функціонально-семантичні ознаки слова, які, на його думку, доводять спорідненість словотвору з морфологією та морфонологією[13,с.307].

Й. Ербен вважав, що словотвір взаємодіє з лексикою, оскільки це найважливіший процес створення нових лексем. Лексика, у свою чергу, впливає на продуктивність моделей пластів і активність словотворчих одиниць. Крім того, також оцінюється прийнятність неологізмів в залежності від наявності у них лексики. Через ці багатопланові зв'язки, словотвір вважається центральною ланкою між синтаксисом, морфологією і лексикою [25,с.83].

Узагальнюючи твердження науковців підкреслимо, що словотвір нерозривно пов'язаний з морфологією, синтаксисом, граматиною, лексикологією. Отже, словотворення – розділ мовознавства, що вивчає похідні лексичні одиниці та їх зв'язки, крім того засоби, що приймають участь у формуванні слів.

1.2 Складні іменники

Особливості функціонування німецьких складних іменників є наслідком німецької словотворчої системи. У німецькій мові виділяють п'ять основних типів словотворення:

- деривація (Derivation)

- зрощення (Zusammenbildung)
- конверсія (Konversion)
- словоскладання (Zusammensetzung)
- словоскорочення або аббревіація (Wortkürzung oder Abreviation)[17,с.52].

Кожен із цих способів грає важливу роль для неприривного розвитку німецької мови, а саме створення назв для нових понять, спрощення синтаксичних конструкцій задля полегшення процесів комунікації, збагачення словникового складу тощо. Саме словоскладання вважають домінуючим способом у розвитку сучасної німецької мови[44,с.27].

Аналізуючи продуктивність способів утворення слів, М. Д. Степанова називає словоскладання провідною словотворчою тенденцією у сучасній німецькій мові, оскільки словотворення шляхом зміни кореня чи при використанні афіксів є непродуктивним[19,с.8].

Хоча словоскладання у сучасній німецькій мові представлено у всіх частинах мови В.Вільманс та Г.Пауль підкреслюють особливе значення словоскладання для утворення іменника. Дослідники зазначають, що словоскладання у німецькій мові найбільш продуктивне джерело іменного словотвору, крім того перше місце серед частин мови утворених даним способом є іменник, у якого найбільше можливостей для утворення складних слів[39,44].

Формування складних іменників доволі частий процес у німецькій мові. Складні іменники об'єднанні з двох або більше окремих слів називають – композитами. До їх особливостей входить лексична єдність, оскільки вона відрізняє своєю цілісністю мовну одиницю, не тільки від вільного синтаксичного, а й від лексичного стійкого сполучення, яке називає певне поняття, подію, факт чи предмет[29,с.56].

Компоненти складного слова так тісно злилися, що сприймаються як самостійна одиниця. Відповідно до структури значення композиту розкривається поступово так, щоб попередній елемент більш докладно описував наступний елемент. У німецькій мові можливості створення нових слів таким чином практично безмежні, оскільки іменник може бути складений за допомогою сполучень з іншими частинами мови[22,с.13].

Виділяють наступні типи композитів :

- Визначаючі композити (determinative Komposita), у яких головне слово визначається іншим, тобто наступним. Наприклад, Warenhaus, Studentenheim.
- Коагулятивні композити (kopulative Komposita), у яких компоненти логічно впорядковані однаково чиним. Наприклад, Strumpfhose, Dichterkomponist.
- Скорочення (Zusammenrückungen) – це перші синтаксичні словосполучення, які часто стоять поруч у реченні. Вони об'єднані в одну мовну одиницю без змін. Наприклад, Vergissmeinnicht, Tischleindeckdich [17,с.53].

У німецькій мові немає обмежень на кількість іменників, які ми можемо комбінувати. Однак в більшості випадків об'єднуються тільки два або три іменників[12,с.36].

Наприклад, der Coronamüll, der Coronapflegebonus, der Coronafamiliebonus, der Coronaschlaf, das Coronahobby, die Coronahochburg[38].

Для поєднання компонентів може використовуватись так званий Fugenzeichen. Fugenzeichen - це сполучний звук, який поєднує дві мовні одиниці в одну. Частіше всього використовуються наступні : -e, - (e) s, - (e) n або -er. Зафіксованих правил для вставки сполучного звуку немає, хоча частка їх використання значна. В основному, Fugenzeichen функціонують не тільки для поєднання, а й для полегшення вимови композита [40,с.153].

Новостворене слово завжди приймає на себе граматичні властивості останнього компонента. Наприклад, якщо ми об'єднали іменники різних родів, то новий композит приймає артикль саме останньої одиниці словотвору[41,с.38].

Композити можуть утворюватися за наступними формулами:

1. іменник + іменник
2. дієслово + іменник
3. прикметник + іменник
4. прийменник + іменник

Наприклад, при поєднанні двох або більше іменників утворюється композит, який з'єднує поняття в одне ціле та розширює значення самого слова[30,с.33].

Die Corona+ der Protest = der Coronaprotest

Die Corona+ der Test + das Zentrum = das Coronatestzentrum

Наступний спосіб утворення композита, у якому дієслово визначає дію, процес або стан, який виконує або у якому знаходиться сам іменник.

Наприклад, *Einkaufen +s+ der Helfer = der Einkaufshelfer*

У третьому способі - прикметник використовується для опису атрибутів іменника. Наприклад, *Neu+ der Start+ die Prämie = die Neustartprämie*

Композити утворенні з прийменниками показують зв'язок з іменником і уточнюють або змінюють його значення.

Наприклад, *Vor + die Quarantäne = die Vorquarantäne*

Отже, для німецької мови процедура словотворення зовсім не є новою. Вона розвивалась поступово поряд з правописом. Аналізом цього процесу безперервно займають вчені-філологи та пропонують різного роду класифікації для неологізмів. Складні іменники німецької мови продукуються найчастіше, завдяки поєднанню різних частин мови в одне ціле. Найуживанішою формулою - сполучення двох або більше іменників.

1.3 Моделі і типи німецьких складних іменників

Утворення складних слів передбачає наявність моделі з відповідною нішею, яка володіє певної семантикою. Відповідно, при перекладі німецьких складних іменників необхідно враховувати як семантику самих компонентів, так і відносини між ними, що регламентуються словотворчої моделлю і нішею[6,с.56].

Всі дослідники словотворення розуміють модель як схему або зразок. Деякі з них пропонують дуже загальне розуміння моделі, розуміючи під словотворчою моделлю зразки, схеми, структурні типи, за якими утворені або можуть бути утворені слова. Таке узагальнене визначення дає і М. Д. Степанова, яка розуміє словотвірну модель як зразок, стабільну структуру, що володіє певним значенням і здатністю до наповнення різним лексичним матеріалом [19,с.208]. У словнику словотвірних елементів німецької мови Степанова М.Д. формулює наступні словотворчі моделі:

1. Модель кореневих слів
2. Модель безафіксного (імпліцитного) словотворення
3. Префіксальну модель
4. Суфіксальну модель
5. Префіксально-суфіксальну модель
6. Моделі основ з морфемними елементами
7. Модель визначаючого словоскладання[19,с.526].

Кореневі слова мають певні особливості у творенні. По-перше, це неможливість розкладання основ на морфеми, по-друге, невмотивованість. Кореневі німецькі слова, в основному, нараховують один або два склади. Запозичені слова примножують склад корневих слів, хоча склад німецьких корневих слів досить сталий. Основи корневих слів поповнюють фонд словотворчих засобів в якості різних частотних компонентів[19,с.526].

У випадку моделі безафіксного словотворення мова йде про перехід з однієї частини мови в іншу. Особливістю даної моделі вважаю труднощі у відмінності в плані синхронії похідної основи від утворюючої. Так відбувається через відсутності словоутворюючого афікса – маркеру.

Префіксальна модель характеризується формально тим, що словотворча модель передує твірній основі. Семантичний зміст криється у доповненні слова певною категоріальною ознакою.

Суфіксальна модель характеризується тим, що словотворча морфема знаходиться після твірної основи. Особливістю даної моделі є суфікс, який підводить відповідну лексичну одиницю під більш широку семантичну категорію[19,с.520].

При визначенні префіксально-суфіксальної моделі мова йде про лексичні одиниці, основи яких одночасно сполучаються не тільки з префіксом, а і з суфіксом. Такі випадки вважаються рідкісними.

Моделі основ з іншими морфемними елементами характеризуються особливостями словотворчих одиниць, які знаходяться так би мовити у проміжному положенні. Будучи словотвірними засобами з певним лексико-категоріальним змістом, вони в той же час не втратили ні формального, ні - в тій чи іншій мірі - семантичного зв'язку з самостійними лексемами [19,с.531].

Розрізняють два види моделей словоскладання: означену та неозначену. У першій поєднуються два компоненти. Як правило, перший компонент визначає другий, а другий дає загальну морфологічну і семантико-категоріальну характеристику даного з'єднання. У другій моделі використовуються «імперативні імена»[30,с.21]

Отже, складні іменники німецької мови утворюються за певними моделями. Ми розглянули найуживаніші, представлені М,Д.Степановою. Вивчення даних моделей, полегшує розуміння процесів формування складних неологізмів та використання їх як усно, так і написьмі.

Розділ II
СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОЗНАКИ ІМЕННИКІВ ІЗ
КОМОНЕТОМ «CORONA»

2.1. Утворення іменників зі складовим компонентом «Corona»

У 2019 році вперше з'явилися дані про новий, досі невідомий, вірус – Covid-19. З цього моменту абсолютно все змінилось у світі. Епідемія коронавірусу призвела до появи нових лексичних одиниць, які використовує кожен із нас щодня. Масштаби поширення вірусу прямо пропорційні лінгвістичному резонансу, який виник абсолютно у кожній мові, німецька не є виключенням[36].

Потік інформації збільшується кожного дня, відповідно до цього кількість неологізмів нестримно збільшується. Через це навіть загальноживані одиниці можуть розширювати свої значення. Іменник «Corona» не є виключенням, оскільки несе в собі не тільки первинне значення, а й додаткові при використанні його як компоненту слова. Це демонструє гнучкість та вказує розвиток сучасної німецької мови. «Corona», крім основного значення також вживається як назва самого вірусу та як якісна характеристика будь-якого процесу чи поняття, зв'язаного з поширенням Covid-19. Наприклад, *Corona-Hilfe*, *Corona-Pandemie*, *Coronaschutz* тощо.

Дана характеристика пояснює особливу цінність новоутворення складних іменників такого типу для вчених-лінгвістів. Слова сформовані за даними правилами дають можливість розуміння значення слів без його вивчення до цього. Особливо важливо це для тих, хто вивчає німецьку мову. Знаючи процес утворення складних іменників, збільшуються шанси на усвідомлення змісту, сказаного носіями мови іноземцям та на доцільне використання неологізмів у моменти здійснення цієї комунікації[31, с.20].

З початку пандемії дослідженнями та розробкою нових лексичних одиниць займались вчені Суспільства німецької мови та Інститутів німецької мови. Лінгвіст, Інституту німецької мови імені Лейбніца - Аннетт Клоса-Кюккельхаус, свідчить про неймовірну швидкість утворення неологізмів. За перші чотири місяці поширення Covid-19 зібрали біля 500 нових слів. Також науковиця підкреслює, що більшість сформованих лексичних одиниць – іменники, які завжди складають значну частину німецького словника[43].

Здебільшого складні іменники з компонентом «Corona» утворюються саме за допомогою способу словоскладання. Звичайно, велику частку таких слів становлять англіцизми. Нові композити з'являються просто у процесі їх формування. Їх поширенню можна завдячувати ЗМІ, радіо, телебаченню, ну й звісно соціальним мережам [43].

Інститут німецької мови, що розташований в Маннгеймі, документує лінгвістичні розробки, збирає неологізми та веде підрахунки, які з ним використовуються найчастіше. Хеннінг Лобін говорить, що завдяки цим даним, можна сформувати картину регулярності циклів менталітету[33].

Інститут міста Маннгейм перевіряє та постійно оновлює списки слів, які виникли або уже стали звичайним явищем у контексті пандемії. Крім того, до них додаються вже є існуючі терміни, яким були присвоєні нові значення. Причому деякі з них мають евфемістичний ефект, а інші – підсилюючий [33].

Слова з компонентом «Corona» вважаються унікальними, на думку керівника Інституту німецької мови – Хеннінга Лобіна, оскільки вони мають ексклюзивний і порівняно довгостроковий вплив, який є одним із головних тем у ЗМІ, політиці та бізнесу. З початку кризи дослідники словникового запасу відзначають, що він скоротився. Принаймні таку картину можна спостерігати у німецьких онлайн-ЗМІ. У той час, як 100 найбільш вживаних слів за день досить варіювались, і вже після 18 тижнів досліджень слова «Corona-Krise» та «Coronavirus» зайняли лідерські позиції[35].

Деякі з нових, уже сформованих лексичних одиниць, є досить недовговічними у своєму використанні. Зауважимо, що в нашій роботі ми користуємося матеріалом із словника *NEOLOGISMENWÖRTERBUCH* створеного Інститутом німецької мови імені Ляйбніца. Крім того, значення проаналізованих одиниць, викладених у роботі, перекладені нами[38].

Наприклад, *Corona-Patys* - вечірки з великим скупченням людей під час карантинних обмежень, були заборонені та призупинені через декілька днів. *Gabenzaub* - паркан, на який вішали сумки з продовольчими товарами для нужденних, ймовірно використання призупинилось через суворі обмеження та економічну кризу. *Immunitätausweis* - свідоцтво про імунітет, документ, який засвідчує, що його власник несприйнятливий до інфекційних захворювань. Термін, який ще не зазначається у списках через його новизну та лише теоретичну можливість використання[33]. *Offnungsdiskussionsorgien* - відкрита публічна дискусія, новоутворення канцлера Німеччини Ангели Меркель, яке викликало велику кількість суперечностей щодо недоречного чи несерйозного ставлення до епідемії, теми, котра вважається екзистенціальною для багатьох людей[21].

Окрема група словника неологізмів пов'язаних із Coronavirus сформована уже прийнятими термінами з англійської мови. Наприклад, «Social Distancing» - соціальна дистанція та «denglische Wörter», із яких найвідомішим є *Home Office* - домашній офіс або робоче місце, використовуване під час карантинних обмежень. Цей термін також використовувався у Великобританії, але він відносився до Міністерства внутрішніх справ, а не роботи за домашнім столом. Хеннінг Лобін підкреслює, що використання дана лексика має високу оцінку та не вважається псевдоангліцизмами, а навпаки, терміни означають дещо досить диференційоване, потребуючого детального опису[33].

Однак останні дослідження Інституту німецької мови показують, що частота «коронних» слів по відношенню до іншого словника вже поступово знижується. Процес супроводжується повільним відкриттям – і раніше, ніж очікували лінгвісти. В цілому, Інститут німецької мови передбачає, що співвідношення повернеться туди, де воно починалось до пандемії, але вже після періоду «нормалізації», коли життя повернеться до більш прийнятних до карантинних умов[33].

Які саме слова не вийдуть з вжитку у даний час перебачити важко. Епідеміологічний словник у всякому разі з часом зникне з уст. Кандидатами на закріплення у повсякденному житті – це перш за все ті слова, які також описуються конкретні зміни в світі, вважає Лобін. Можливо ми асоціюємо цей час перш за все з терміном, який довгий час використовувався, але тепер має для нас набагато цінніше значення – «Maske» або поняття, яке досить довгий час на слуху й можливо уже не буде сприйматись як і раніше «Corona»[33].

Типові з'єднання із першим компонентом «Corona» часто характеризуються тим, що друга частина цих слів більш детально описує першу. Наприклад, *Corona-Risikogruppe* – збірна група людей, які найбільш вразливі до захворювання на вірус, *Corona-Angst* – страх захворіти на коронавірус, *Corona-Ferien* – період, під час якого школи, дитячі садки, виходять на непередбачувані канікули, щоб захистити вчителів та дітей від коронавірусу. Деякі композити пишуться через дефіс між окремими компонентами, є й такі, які пишуться разом. У всіх інших випадках, у якості альтернативи використовується Fugenzeichen(елемент фути). У групах неологізмів, які мають іноземні частки, дефіс використовується для того, щоб підкреслити окремі частини слова. Таким чином, форма окремих компонентів сполуки зберігається і може бути швидко зрозуміла мовцю. Крім того, так може бути показана лінгвістична рівноправність компонентів[29,с.40].

З першого дня епідемії люди часто вживають термін «Coronavirus», у той же час все частіше використовують аббревіатуру «Corona» як самостійну лексичну одиницю. Таке скорочення слів дуже поширене у німецькій мові. Наприклад, слово *Automobil* частіше вживається у формі *Auto*, замість *Lokomotive* використовують *Lok*. Так відокремлюється остання частина композита, і потім у німецькій мові вживається коротка форма іменника. Незважаючи на це, довга форма теж залишається, але зустрічається зазвичай рідше. Метцлер зазначав, що скорочення, яке утворене з початкових букв або складів однієї з групи композита часто вживається, в якості повноцінного слова[34,с.54].

Скорочення часто використовують для того, щоб зробити мову більш економічною, тобто більш гнучкою та ефективною. Це не означає, що довгі форми щезнуть, вони залишаються варіантами на рівні з короткими словами. Скорочення вражають не тільки тим, як вони утворені, а й ще своїм правописом. У деяких випадках орфографія також ґрунтується на оригінальній формі, якщо в ній використовуються прописні й великі літери, то аббревіатура має особливу форму правопису. Із частотою використання цих одиниць у загальному вживанню, тільки перші літери стають великими[40,с.158].

Отже, пандемія коронавірусу призвела до появи багатьох неологізмів, які можна розподілити за наступними критеріями:

1. Домінуючий тип словотворення – словоскладання

Через постійну нехватку часу люди прагнуть до лаконічності висловлення думки. Саме для цього використовується композитна модель словотворення у німецькій мові. Так з'являються нові словотворчі компоненти, через яких збільшується кількість складних іменників у вокабулярі. Частіше за все такі лексичні одиниці пишуться разом, деякі сполучаються за допомогою *Fugenzeichen*, для написання інших – використовуються дефіс. С.В.Муратова зазначає про існування функціональної неоднорідності цих дефісів. Вона виділяє три типи: компенсуючий, з'єднуючий та пояснюючий[32,с.19].

2. Використання типу словотворення – зрощення

Дане формування неологізмів, утворених під час пандемії *Coronavirus* – зрощення. Процес, який полягає у з'єднанні або усіченні кореня одного слова з цілими словом, або з'єднання двох усічених коренів [26, с.17].

Наприклад, *Coronials* = *Corona* + *Millenials* – означає молоде покоління, які відчули на собі всі карантинні обмежувальні заходи.

Coronaia = *Corona* + *Paranoia* – позначає необгрунтовану істерію, яка виникла у осіб через поширення вірусу *Covid-19* [38].

3. Використання англомовних запозичень

У зв'язку з розширенням мовних контактів відзначається регулярно надходження у сучасний німецькомовний словник цілого потоку іноземних запозичень. Цей процес породжує вже безліч нових формувань вторинного порядку [28, с.37]. Глобальна пандемія *Covid-19* стала причиною виникнення лексичних новоутворень запозичених з англійської мови, які активно потрапляють у німецький вокабуляр.

Наприклад, *Covididiot* – образлива назва люди, яка навмисно порушує загальноприйняті обмеження під час пандемії.

Covidhotspot – центр розповсюдження епідемії з великою кількістю захворюваних.

Coronafakeshop – шахрай, онлайн-продавець, який пропонує дешевші товари для захисту від зараження вірусом, але не відправляє їх після отримання коштів [38].

4. Використання раніше відомих слів

Як показують спостереження учених Інституту німецької мови лексичні одиниці, які активно використовуються під час пандемії, можуть бути не тільки неологізмами, а й раніше відомими словами спільного вживання, які актуалізували своє значення саме через виникнення *Covid-19*.

Одним з цікавих прикладів – лексична одиниця *Coronavirus*, за словами лінгвіста Аннет Клоса-Кюккельхаус, дане слово виникло ще до появи масштабного вірусу, але глобально його почали використовувати лише з 2020 року[43].

Отже, лексика пандемії Covid-19 – наслідок масштабних змін у цілому світі. Слова, утворені у даний період, вживаються та засновуються дуже швидко, іноді навіть у процесі комунікації між людьми. Словник коронавірусу зважаючи на мовні рефлексії обов'язково повинен бути вивчений у динамічному аспекті його вживання. Оскільки сьогодні існує невелика кількість досліджень на дану тему, що унеможлиблює усесторонній розгляд даного питання.

2.2 Класифікація складних іменників із компонентом «Corona»

Грунтовне вичення німецьких неологізмів, а особливо складних іменників з компонентом «Corona» уможлиблює для нас процес класифікації даних слів за їхнім значенням, тематикою та твірними компонентами. Згідно з проведеним аналізом новоутворень із онлайн-словника *NEOLOGISMENWÖRTERBUCH*, сформованого Інститутом німецької мови імені Ляйбніца в місті Майннгем, ми виокремлюємо:

- **Англоамериканізми(11,6%)**

Лексичні одиниці, які запозичені у німецьку мову через їх широке використання у світі. Наприклад, *Coronacrash* – раптове падіння цін на акції через пандемію Covid-19.

Coronahype – перебільшене хвилювання з приводу пандемії, організоване ЗМІ або великий ентузіазм щодо чогось або когось, що виник під час розповсюдження вірусу.

Coronaparty – вечірка, яка незважаючи на заборони, проведена у період карантинних обмежень, частіше всього молодими людьми.

Coronafashion – спеціальний захисний одяг для захисту ротової та носової порожнини або зручний домашній одяг, який використовували під час пандемії переважно у власних помешканнях.

Coronachallenge – конкурси, тренди проведенні під час пандемії у соціальних мережах.

Coronaboom – раптовий позитивний розвиток економіки певної галузі під час поширення планетою Covid-19.

Coronaexit – закінчення соціальних та економічних обмежень через розповсюдження коронавірусу.

Coronabubble – окреме приміщення або місце в якості захисного заходу, де інфіковані або підозрювані у зараженні особи, тимчасово поміщаються у побутовий карантин для запобігання поширення Covid-19.

Coronablockwart – оцінка особи, яка повідомляє у поліцію або публічно робить зауваження особам, які не дотримуються правил соціальної дистанції та гігієни у період коронавірусу[38].

- **Медичні терміни(16,9%)**

Наприклад, *Coronavirus* – гостра респіраторна інфекція, викликана SARS-CoV-2.

Coronainfizierung - інфекція вірусом SARS-CoV-2, що спричиняє хворобу, спричинену вірусом Covid-19.

Coronaisolation – відсторонення людини з фізичними та соціальними контактами через поширення коронавірусу.

Coronateststation- у більшості випадків пересувний об'єкт, який проходить перевірку на можливе зараження Covid-19.

Coronatest – медична процедура, обстеження для виявлення інфекції на коронавірус.

Coronatester – медичний працівник, який бере мазок з носової або ротової порожнини для виявлення вірусу.

Coronatestung- всебічний та систематичний скринінг осіб певної групи на предмет зараження Covid-19.

Coronateststraße- мобільна станція, через яку буде проходити або через яку буде проведено тест на коронавірусну інфекцію.

Coronatestpflicht – статутні розпорядження, про проведення медичного огляду, з використанням різних методик для виявлення інфекції Covid-19 у певних груп населення. Наприклад, у громадян, що перетнули кордон.

Coronatestzentrum – в основному пересувний об'єкт, у якому можна пройти перевірку на можливе зараження вірусом.

Coronavakzine – вакница, що запускає виробництво антитіл проти вірусу SARS-CoV-2.

Coronatoter– людина, яка померла у результаті зараження коронавірусом.

Coronamasken- захисна накладка на обличчя для запобігання зараженню вірусом.

Coronapositiv- позитивний текст на коронавірус, який підтверджує наявність інфекції у організмі .

Coronambulanz- амбулаторії призначені для лікування пацієнтів з респіраторними симптомами, осіб з підозрою на зараження інфекцією та уже хворих на Covid-19[38].

- **Матеріальні виплати(10,7%)**

Наприклад, *Coronahygienezuschale* – сума для компенсації збільшеної вартості захисного одягу та заходів, що здійснюються під час стоматологічного лікування.

Coronafamiliebonus – фінансова допомога батькам під час карантинних обмежень.

Coronapauschale – фінансова підтримка для позаштатних працівників, осіб творчих спеціальностей з метою компенсації витрат, пов'язаних із виплатами гонорарів у результаті пандемії.

Coronaschutzschild – виплата з боку федерального уряду для підтримки підприємств, компаній, які зазнали втрат у результаті обмежень через карантин.

Coronapflegebonus – передбачена, одноразова, спеціальна виплата працівникам установ по догляду для компенсації особливо важкого тягаря під час пандемії.

Coronabonus –виплата, яка не обкладається податками і не підлягає соціальному страхуванню для компенсації більш високого навантаження робітників під час коронавірусу.

Coronazuschuss –фінансова підтримка, яка буде виплачена у якості незвичайних ситуацій спричинених поширенню інфекції Covid-19.

Coronakindergeld –виплата для дітей, батьки яких зазнали фінансових труднощів через коронавірус[38].

- **Терміни сфери освіти(5,3%)**

Coronaunterricht- уроки проведені у онлайн-форматі через карантинні обмеження.

Coronaferien- незаплановані навчальним планом канікули на які були змушені піти навчальні заклади, щоб зменшити кількість заражень вірусом.

Coronaabitur- екзамени проведені для абітурієнтів, в умовах зменшення соціальних контактів між людьми через поширення Covid-19 або дистанційно.

Coronasemestr- період дистанційного навчання під час панування коронавірусу.

Coronaklausur- письмовий іспит у коледжах, університетах, що проходив у особливих умовах, із затримкою через заборону на контакт у період пандемії.

Coronajahrgang- покоління випускників, які особливо постраждали від економічних наслідків епідемії та які закінчили навчання під час коронавірусу, і можуть почати своє трудове життя у більш гіршому стані[38].

- **Загальноживані поняття(6,25%)**

Coronathema- основна, найбільш обговорювана тема з моменту виявлення Covid-19.

Coronaprobleme- проблеми, будь-якого характеру спричиненні карантинними обмеженнями.

Coronakommunikation- процес дистанційного спілкування, який виник через соціальні правила під час розповсюдження коронавірусу.

Coronapolitik- система принципів для прийняття рішень щодо запобігання швидкого поширення захворювання.

Coronanews- інформаційні повідомлення про ситуацію кількості заражених у світі, країні тощо.

Coronadebatte- структурований та спеціально організований публічний обмін думками з приводу Covid-19.

Coronarubriken- обов'язковий підрозділ будь-яких інформаційних новин, у яких повідомляються новини лише про коронавірус[38].

- **Закони(4,4%)**

Coronaappgesetz- запропоноване законодавство для регулювання цілеспрямованого відстеження ланцюгів інфекції Covid-19.

Coronabeschränkung- правила соціальної дистанції, приватного пересування, дотримання комендантської години тощо

Coronaregel- вимоги для виконання карантинних умов усіма без виключення особами за невиконання яких, передбачені штрафи.

Coronabremse- розпорядження про припинення майже всієї економічної та соціальної діяльності для стримування пандемії Covid-19 з політичних міркувань.

Coronaetikette- правила культури спілкування в основу яких, входять засади на дотримання певної дистанції між особами, які спілкуються[38].

- **Емоційні стани(11,6%)**

Coronaangst – внутрішній стан обумовлений реальною можливістю захворіти на коронавірус.

Coronaparnik - раптове почуття страху, що надто сильно пригнічує логічне мислення, яке виникає через швидке поширення Covid-19

Coronamüdigkeit - стан втоми та виснаження через все, що пов'язане з епідемією.

Coronadrama – емоційний стан, який характеризуються перебільшенням тяжких для сприйняття новин, які зв'язані з поширенням вірусу.

Coronastress - реакція людського організму, що виникає у відповідь на які-небудь дані про Covid-19, незалежно від того негативна ця інформація чи позитивна.

Coronamanie - емоційний стан повністю протилежний депресії спричинений наслідками коронавірусу.

Coronaschock – стан потрясіння, що розвивається у відповідь на вплив карантину на життя конкретної особи.

Coronaskepsis – стан негативної налаштованості через велику смертність та економічну кризу, спричинену коронавірусом.

Coronahysterie- стан, який характеризується неспроможність контролю поведінки та неадекватного сприймання дійсності через невідомі наслідки пандемії[38].

- **Періоди часу (8,9%)**

Coronaferien – період часу вільний від навчання через карантинні обмеження.

Coronapause – тимчасове переривання усіх можливих видів діяльності завдяки контактним обмеженням у період пандемії.

Coronaschlaf- період, коли державні установи чи заходи тощо, закриваються або скасовуються політичним замовленням з метою стримання пандемії Covid-19.

Coronawinter –холодний сезон із соціальними заходами, пристосованими до правил та умов під час епідемії

Coronafrühling – час між зимою та літом, який визначається економічними та соціальними обмеження через коронавірус.

Coronazeit – тривалий проміжок часу під час якого виник та поширювався вірус Covid-19.

Coronamonat- період тривалістю 4 тижнів, відзначений пандемією Covid-19.

Coronazwangspause- період, протягом якого майже вся економічна і соціальна діяльність щодо стримування пандемії, закривається політичним порядком.

Coronazeit – період, коли епідемія коронавірусу привела майже до повного припинення всієї соціально-економічної діяльності.

Coronadasein- період панування інфекції SARS-CoV-2 на планеті[38].

- **Мода(5,3%)**

Coronamode- спеціальна конструкція для захисту ротової порожнини, носа, рук тощо під час епідемії

Coronafashion- зручний образ для перебування на самоізоляції.

Coronaaaccessoire- модні аксесуари, яскравого та незвичного дизайну, які використовуються відповідно норм коронавірусу.

Coronafrisur- спотворена зачіска через некваліфікаційного перукаря або його відсутності через карантин.

Coronafigur - тіло людини, яка із-за недисциплінованості, стресу, сидячого образу життя та карантину, спричиненого Covid-19, погладшала.

Coronaspeck – жирова тканина, яка виникла під час пандемії через брак фізичних вправ, нудьги та заборон на прогулянки[38].

- **Персони та посади (18,75%)**

Coronasheriff – особа, яка повідомляє в поліцію про недотримання правил відстані та гігієни через пандемію.

Coronahelfer- людина, яка допомагає у догляді за дітьми у медичних установах, догляді за хворими тощо у період коронавірусу.

Coronaheld- людина, яка волонтерить для загального блага під час панування Covid-19.

Coronagläubiger- персона, яка вірить в існування вірусу SARS-CoV-2 та можливу небезпеку для здоров'я, причиненої ним, і тому, дотримується заходів щодо стримання пандемії.

Coronakrankter- людина, яка є інфікованою коронавірусом.

Coronademonstrant- особа, яка бере участь у політичному та ідеологічному, вмотивованому мітингу проти загальноприйнятих правил поведінки щодо призупинення епідемії.

Coronabuster- працівник, який бере участь у заходах щодо стримання поширення пандемії.

Coronatracer- особа, що систематично відстежує контакти зараженої вірусом людини з іншими особами з метою стримування Covid-19.

Coronakritiker- особа, яка вважає правила поведінки невідповідними ситуації та відхиляє їх частково або повністю.

Coronainfizierter- персона, у якою виявлено вірус SARS-CoV-2.

Coronaleuger- прихильники групи, яка протестувала на мітингах на демонстраціях гігієни, коронації, тобто проти правил поведінки, встановлених під час пандемії Covid-19.

Coronalügner- особа, яка дає неправдиві свідчення щодо виявлення у неї захворювання визваного вірусом SARS-CoV.

Coronamüder- людина, яка відчуває себе виснаженою та втомленою усього, що пов'язано з епідемією.

Coronapetze- персона, яка повідомляю про недотримання правил, встановлених у певному регіоні щодо припинення масового зараження вірусом Covid-19.

Coronapotesler- особа, що організовує мітинги проти загальноприйнятих правил поведінки, щоб стримати поширення коронавірусу.

Coronasuperverbreiter- людина, яка заражає величезну кількість інших людей вірусом SARS-CoV-2, який викликає інфекційне захворювання.

Coronasünder- особа, яка не дотримується правил виїзду та контактів, що застосовуються в умовах карантину.

Coronaskeptiker- особа, яка не вірить в існування коронавірусу та сумніваються у корисності правил, установлених для перешкодження його поширенню та може брати участь у мітингах.

Coronavirusdetektiv- працівник, який за сумісництвом відстежує кількість заражених задля утримання вірусу по телефону

Coronatreiber- людина, яка заразила незвично велику кількість інших людей інфекцією Covid-19.

Coronatesler- особа, яка бере аналіз на виявлення інфекцією вірусу SARS-CoV-2[38].

Отже, після розробки класифікації складних іменників із компонентом «Corona», ми можемо підтвердити різноманітність даних лексичних одиниць. Здебільшого корона-неологізми мають прямі та однозначні значення. Види, запропоновані нами, свідчать про сталість сучасного німецького словника у цілому, оскільки одною з найчисленніших груп стали назви професій та осіб.

2.3 Формування словотвірних навичок

Будова слова вивчається традиційно окремим розділом у навчальних закладах, на відмінну від словотвору, який розглядається переважно у зв'язках з морфологією, лексикою та граматиною[4,с.18].

Словотвірні навички складене поняття ми розглянемо його частинами. Визначення навички у методичній літературі подається, як новоутворення завдяки якому учень спроможний виконувати раціонально певну операцію автоматично, тобто без свідомого регулювання процесів[11,с.72]

Словотвірні навички – автоматизована спроможність правильно утворювати нові лексичні одиниці, використовуючи при цьому правила творення слів мови, слова якої формуються[8,с.42].

У процесі навчання іноземної мови дії учнів потребують доведення до певного рівня досконалості, так забезпечуються використання лише процесів комунікації без осмислення правил граматики, фонетики, лексики тощо. Таким чином, на думку вчених І.О.Зимньої та Ю.І.Панасова, щоб досягнути рівня будь-якого типу навички, мовленнєва дія має набути автоматизації, стійкості, гнучкості, відсутності спрямованості на свідому форму виконання, відсутність напруження та швидкої втоми[11,с.61]

Словотвірна система німецької мови тісно пов'язана з лексикою, тому набуття словотвірних навичок є можливим лише при формуванні лексичної компетенції учнів.

Успішний розвиток вміння читати, говорити або розуміти на слух – є неможливий без міцних знань і умінь в області лексики, оскільки з її допомогою відбувається прийом та передача інформації. У зв'язку з цим на заняттях іноземною мовою необхідно приділяти велику увагу роботі над лексикою[8,с.31].

Іноді вивчення лексики ототожнюють з її освоєнням, але це є не зовсім правильно. Спершу відбувається процес запам'ятовування слова, його значення та категорії зв'язаних з ним, а лише після цього учень починає спроби використання цього на практиці. Можна сказати, що дані процеси взаємодоповнюють один одного і слугують ідеальним поєднанням на шляху до ґрунтового вивчення мови[30,с.23].

Важливо, щоб у процесі роботи над вивченням лексичного матеріалу, учень не тільки розумів значення слова, яке використовує, а міг доцільно використовувати власний словниковий запас у будь-яких комунікаційних ситуаціях. Також ми не повинні забувати про існування прогалин у знаннях, які усуваються під час перевірки вчителем завдань, живого спілкування, під час роботи зі словниками різних типів. Тому підготувати учнів до правильного оволодіння словникового запасу є досить значущим процесом для вчителя[7,с.54].

Для цього повинно розвивати лексичну усвідомленість. Тобто, майстерність учня розуміти процеси утворення лексичної компетенції й засвоювати нові іншомовні одиниці, формуючи особистий лексичний запас. Лексично усвідомленні школярі мають більше шансів на швидке освоєння німецької мови, адже можуть самостійно і головне – правильно, вивчати слова[5,с.79].

З точки зору, якої ми дотримуємось – у процесі формування лексичної компетенції має велике значення кількість та частота занять, тобто систематичність. Таким чином, хід роботи обумовлюється дотриманням певного плану навчання для досягнення не лише сприйняття неологізмів, а й їх використання. Процес засвоєння, як правило, починається від найлегших завдань, які направлені на занотування самої лексичної одиниці. Наприклад, вправи на відповідність слова та його зображення. Потім поступово учні переходять до складних. Наприклад, до відтворення власних думок усно або на письмі на задану тематику[10,с.68].

Для формування лексичної компетентності потрібні знання:

- Усної і письмової форм слова
- Семантики лексичних одиниць
- Можливість мати антоніми, омоніми, пароніми
- стилістичну й соціокультурну забарвленість
- Синтаксичну та лексичну сполучуваність
- Правила утворення слів
- Типи словників
- Провідні поняття будови слова
- Аналогію та відмінності у лексичних системах рідної та мови, що

вивчається [16,с.27].

Отже, вивчення будови слів, їх зв'язків з іншими одиницями, їх граматичних категорій тощо – є запорукою оволодіння лексикою. Методисти, для досягнення успіху у розвитку словотвірних навичок, пропонують не нехтувати знаннями, передбаченими для опанування лексичної компетентності. Так як, вони є взаємодоповнюючими. При цьому процес усвідомлення вивченого є не менш важливим.

2.4 Вправи на формування словотвірних навичок

Вправи залишаються головними помічниками у навчанні на будь-якому етапі володіння іноземною мовою. Їх розробка грає величезну роль, оскільки при їх виконанні вчителю потрібно досягнути максимального ефекту за мінімальних зусиль учня. Для того, щоб правильно розробити вправи потрібно розуміти сутність даного поняття[14,с.56].

Вправа – це один з існуючих методів навчання, що характеризується цілеспрямованим та багаторазовим виконанням певних дій чи операції для формування навичок та умінь[1,с.16].

У методичних підручниках вправу розглядають, як спеціально організований до навчальних умов метод виконання операцій, дій чи діяльності з метою оволодіння матеріалу, його закріплення або вдосконалення вивченого[14,с.64].

Кожна вправа має своє структуру, сутність та мету. Виокремлюють три- та чотирифазові структури завдань:

Перша фаза- формулювання завдання

Друга фаза – зразок виконання

Третя фаза – виконання завдання

Четверта фаза – контроль[11,с.64].

Перший крок – вагомий, оскільки він має вмотивувати учня до виконання даної вправи. На даному етапі слід детально пояснити, як виконати завдання, у якій формі, чим треба користуватися для його здійснення.

Наступний крок – зразок не вважається обов’язковим. Він є ефективним для запам’ятовування оформлення виконаної вправи на письмі. Зразок рідко використовується у завданнях, якщо воно досить наочне, має опорні схеми, таблиці тощо.

Третій крок – виконання умов вважається найважливішими, оскільки цей й є власне вправа.

Четвертий крок – контроль може бути з боку вчителя, з боку учнів або використовується самоконтроль. Етап вважають досить необхідним, оскільки вчитель має змогу дізнатись глибину отриманих знань учнів та заповнити прогалини, якщо вони є [11,с.65].

У кожному завданні завжди є мета. Саме завдяки їй визначенню використовуються відповідні типи вправ для розвитку якихось конкретних навичок. Вони поділяються на окремі групи. Існують основні та допоміжні. До перших відносять :

- вправи спрямовані на прийом та передачу нової інформації: рецептивні, репродуктивні, рецептивно-репродуктивні, продуктивні,
- вправи для реалізації мовленнєвої діяльності учнів: комунікативні, умовно-комунікативні, некомунікативні.

Допоміжні вправи визначаються характером виконання, використанням рідної мови, місцем їх виконання, функцією у системі навчального процесу:

- усні та письмові
- одномовні та перекладні
- класні та домашні
- тренувальні та контрольні[10,с.66].

Для розвитку саме словотвірних навичок використовують вправи, які формують лексичну компетентність учнів.

Безумовно, якась вправа може давати і побічний ефект, але за використанням лише одного виду вправ неможливо досягнути максимального результату. Щоб полегшити учневі поставлену задачу, часто вправи носять ігровий характер[20,с.63].

Також багато методистів наголошують на важливості систематичного виконання завдань. Р.К.Міньяр-Белоручев зазначає, що система вправ – основа навчання іноземної мови, оскільки організовані та структуровані дії учнів формують навички та вміння ефективніше, таким чином швидше досягаються цілі навчання. Для цього кожне із завдань системи вправ повинне бути науково та комунікативно спрямованим, чітко визначеним, доступним, послідовним [9,с.189].

Лексичні вправи передбачають наявності контролю уже відомого словникового запасу і його зв'язок з новими структурами. При цьому такі завдання можуть виступати в якості контролю з боку вчителя, наприклад на самостійних роботах чи лексичних тестах. А також з боку учнів, самостійно, за допомогою комп'ютерних програм.

Відомо, що ізольоване вивчення окремих слів неефективне, тому методисти рекомендують використовувати асоціативне навчання. Рекомендовано застосування методів тематичного запам'ятовування слів, які знаходяться у певних зв'язках один з одним. Використання такого способу можна як в індивідуальній роботі, так і в групах чи з усім класом. Важливо, розуміння учнями застосування даного методу для його ефективності.

Учні формують у себе лексичну компетенцію навіть при створенні мереж слів, так як вони візуально запам'ятовують слово, логічно зв'язуючи його з іншими словами, яке підходить для використання у певній комунікаційній ситуації[4,с.43].

Для засвоєння словотвірних навичок лексичних одиниць рекомендують вправи на засвоєння форми та значення слова :

- Синхронне повторення слів, словосполучень і фразеологічних одиниць з виділенням наголосу після вчителя
- Згадування слів за його орфограмою чи суфіксом тощо
- Групування слів за ознаками: частинами мови, родовою приналежністю тощо
- Розташування слів у алфавітному порядку

- Утворення ряду понять зі спільною тематикою чи спільнокореневих слів
- Знаходження зайвого слова у ряду
- Заповнення пропусків у реченнях з відповідними словами
- Назва слова за його після перегляду його зображення чи прослухання його опису
- Вибір синоніма чи антоніма до слова рідною та/або іноземною мовами [16,с.28]

Також для опанування навичками словотвору використовують вправи на засвоєння сполучуваності слів:

- Формування словосполучень з окремих слів
- Розширення речення за умови використання означень до обраних членів речення
- Вибір частин мови, які можуть поєднуватися між собою
- Вилучення слова з ряду, яке не поєднується за своїм значенням з іншими лексичними одиницями
- Пошук еквівалентів у рідній мові до сталих фразеологічних одиниць іноземної мови[16,с.23]

Для автоматизації дій використовуються рецептивні та рецептивно - продуктивні вправи, оскільки учень зустрічається насамперед з формою лексичної одиниці, а розуміння її значення відбувається лише після виконання певних дії та операцій, пов'язаних із самим значенням слова:

- Заповнення пропусків у тексті при його прочитанні, дозволяє розвивати уяву та абстрактне мислення
- Співвідношення багатозначного слова у запропонованому контексті з його існуючими еквівалентами в рідній мові
- Вибір слів з тексту за їх семантичними чи тематичними ознаками
- Вибір ключових понять з речення, абзацу, тексту тощо
- Пошук у вибраному матеріалі незнайомих слів, які несуть додаткові дані

- Вибірка з тексту слів, які виражають певну оцінку якогось конкретного предмета, явища чи особи
- Пошук інтернаціональних слів
- Засвоєння значення похідного слова, утвореного за допомогою відомих сполук
- Вивчення значень, раніше незнайомих слів завдяки відомим компонентам
- Запам'ятовування значення незнайомої лексичної одиниці за контекстом[11,с.73].

Для засвоєння лексичного матеріалу велику роль грає поетапне вивчення та закріплення набутих словотвірних навичок.

На початковому етапі доречним є використання різного роду наочностей для запам'ятовування слова. Застосовуються нескладні для розуміння завдання навіть без перекладу. Частина вправ виконується всім класом, потім групою. Для гарного результату використовують письмові завдання під керівництвом учителя, а потім – вдома.

У наступному етапі частіше задаються письмові вправи для самостійного виконання учнем. Поступово ускладнюється лексичний матеріал. Такі вправи потребують аналітичного мислення для подолання труднощів пов'язаних із запам'ятовуванням форми слова, його значення і місцем вживання[14,с.43].

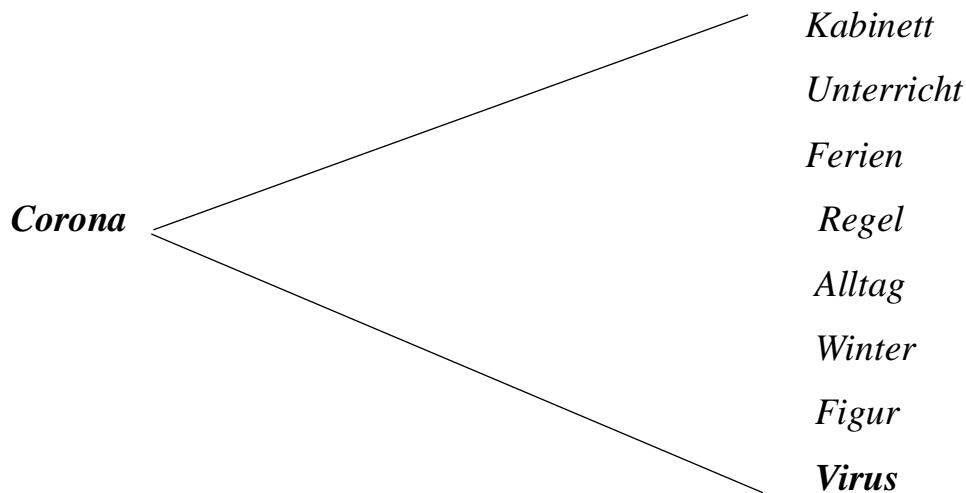
Останній етап закріплює всі набуті навички. Для нього характерне використання вправ із багатозначними, складними, похідними та іншомовними словами. Значну роль грає використання словника та домашні завдання із підвищеним рівнем складності[20,с.61].

Аналіз іменників із компонентом «Сорона» дозволив нам розробити низку вправ, спрямованих на формування словотвірних навичок складних іменників з компонентом «Сорона» для учнів 9 класу Херсонської гімназії №6 Херсонської міської ради.

Вправи, сформовані нами, перевірені на практиці, тому ми впевнені, що при їх використанні покращуються словотвірні навички учнів. Крім того, дані завдання можна застосовувати при дистанційному навчанні на різних платформах. Наприклад, на Wordwall, LearningApps, Flippity, ProProfs та інших. Їх можна демонструвати на екрані та проходити всі навчальні етапи разом – як вчителю, так і учням.

Приклади вправ: вправа 1. Утворіть складне слово за зразком.

Corona+virus=Coronavirus

Вправа 2. Визначте компоненти складного іменника. Перекладіть слова з німецької мови на українську.

Coronahelfer
 Coronageneration
 Coronasemester
 Coronasommer
 Coronaschock
 Coronahobby

Вправа 3. Прочитайте опис поняття та назвіть його, утворивши при цьому складний іменник з компонентом «Corona» за зразком.

- Період пандемії між літом та зимою, під час якого діяли обмеження спричиненні поширенню Covid-19 - **Coronaherbst**
- 1. Мітинг проти загальноновизнаних правил поведінки під час поширення коронавірусу

2. Відчуття великого, паралізуючого страху перед зараженням інфекцією Covid-19
3. Вакница, продукує виробництво антитіл проти коронавірусу
4. Період соціально-економічного занепаду, який характеризується численними обмеженнями, викликаними Covid-19
5. Знак, який використовують для привітання двох або більше людей під час пандемії. Наприклад, дотик ніг замість потискання рук.
6. Період епідемії коронавірусу між зимою та літом, коли діяли правила соціальної дистанції через поширення Covid-19

Вправа 4. Вставте складний іменник у речення.

1. Simone wurde am 20. Juni 2020 geboren, deshalb die Ärzte sie ein ... nennen.
2. Wegen ...sind die Kinder gezwungen, online zu lernen.
3. Während der Coronapandemie war es in Tiktok sehr beliebt, an ... teilzunehmen.
4. ... - ist das Ergebnis von geschlossenen Friseursalons während der Epidemie.
5. Nachdem meine Oma die Nachrichten gesehen hatte, bekam sie
6. Gestern kam die Polizei zu meinen Nachbarn, weil sie eine ... feierten.

Вправа 5. Виконайте вправу за зразком. Знайдіть пару для частинки «Corona-» та утворіть слово. Усно поясніть його значення.

V	I	R	U	S	H	E	R	I	F
A	H	E	X	E	L	I	K	P	F
K	R	G	I	M	O	R	A	L	C
Z	I	E	T	E	G	J	L	E	U
I	T	L	D	S	I	A	A	E	T
N	I	Ü	U	T	M	H	R	R	G
E	K	G	E	R	A	R	M	L	N
B	E	S	C	H	R	Ä	N	K	U
A	R	A	A	I	K	R	I	S	E
B	Y	R	A	H	E	L	D	O	T

Зразок : *Corona + Sheriff = Coronasheriff*

Coronasheriff – персона, яка повідомляє в поліцію або публічно звітує перед людьми щодо порушень правил, визначених законом, під час пандемії коронавірусу.

Вправа 6. Знайдіть зайве слово у рядку

1. *Coronawinter, Coronaferien, Coronaherbst.*
2. *Coronachten, Coronageburtstag, Coronadasein.*
3. *Coronafrisur, Coronamaske, Coronatest.*
4. *Coronazeit, Coronaspeck, Coronafigur.*
5. *Coronamoral, Coronashock, Coronaangst.*
6. *Coronaabitur, Coronamode, Coronasession.*
7. *Coronamanie, Coronatester, Coronaexpert.*
8. *Coronababy, Coronatest, Coronazettel.*

Вправа 7. Утворіть слово та визначте його рід за зразком.

Der
Die
Das

die Corona

der Schlaf
die Hochburg
der Herd
das Hobby
der Müll
der Gippel
die Streife

Зразок : *Die Corona + der Schlaf = Der Coronaschlaf*

Вправа 8. Складіть слово з поданих букв

1. Ads arcanoirnko
2. Edi onmoranicea
3. Sad pasnhänormoeno
4. Red fachoropralnano
5. Dre pcronatoesrot
6. Dre nexorpocerate
7. Red orfalonalc
8. Eid hcagorefanor

Вправа 9. Заповніть пропуски у тексті іменниками з компонентом «Corona».

Frau Laura kommt in unseres Klassenzimmer mit einer Schutzmaske. Sie war nicht in der Stimmung und begann über die neuen Regen zu sprechen. Die nennt man

Es war das erste Mal , dass ich von diesem ... gehört. Die Lehrerin uns erklärte, dass wir morgen nicht zur Schule gehen müssen, weil die ... beginnen. Es wird so lange dauern, wie ... vorhanden ist.

Aber das Unvorhersehbare ist passiert. ... hat unser Leben für immer verändert.

Zwei Wochen später waren wir bereits Schülern an der Online-Schule. Die diesjährige Quarantäne endete nie und wir wurden die ersten ... der Welt.

Вправа 10. Заповніть кросворд.

								5.			
		1.						C			
		C						O			6.
		O						R			C
		R			3.			O			O
		O			C			N			R
		N			O			A			O
		A			R			A			N
		M			O			B			A
7.	C	O	R	O	N	A	V	I	R	U	S
		D			A			T			O
		E	2.		F			U			M
			C		E	4.		R			M
			O		R	C					E
			R		I	O					R
			O		E	R					
			N		N	O					
			A			N					
8.	C	O	R	O	N	A	P	A	R	T	Y
			E			J					
			G			A					
			E			H					
			L			R					

1. Звичка носити особливі, незвичайні або саморобні засоби індивідуального захисту під час Covid-19.
2. Список установлених вимог для унеможливлення поширення коронавірусу.
3. Період, протягом якого дитячі садки, школи, університети закрились через пандемію.
4. 12-місячний період, який характеризується епідемією Covid-19 та її економічними й соціальними обмеженнями.
5. Випускні іспити у гімназіях, які склалися у особливих умовах, і можливих, із затримкою за часом у зв'язку із заборонаю на соціальні контакти через коронавірус.
6. Теплий сезон із заходами у зв'язку із поїздками і відпустками, пристосованими до правил і умов під час пандемії Covid-19.
7. Інфекційне захворювання, викликане новим, раніше невідомим вірусом.
8. Спільне святкування, у основному молодим поколінням, незважаючи на обмеження.

Вправа 11. Прочитайте та перекладіть лист. Доповніть пропуски іменниками із складовим компонентом «Corona». Напишіть відповідь на лист, відповівши на всі запитання.

18.03.2021

Bremen

Hallo, Vera! Wie geht es dir? Wie steht es um deine Gesundheit? Wie sind deine (1) verbringen?

Mir geht es sehr gut, obwohl es jetzt so eine (2) ist. Nach zwei Wochen (3) haben wir mit dem (4) begonnen, was für mich eine große Chance ist, bessere Noten zu bekommen.

Letzte Woche haben meine Großeltern wegen der (5) bei uns gewohnt, was toll ist, jetzt kann ich mehr Zeit mit ihnen verbringen. Nur, wegen des (6) haben sie angefangen, in Panik zu geraten.

Diese (7) begann bei meiner Großmutter, nachdem sie erfahren hatte, dass es eine Pandemie gab. Zuerst ging sie in den Laden und kaufte eine Menge Toilettenpapier, Konserven, Müsli und Honig. Aus den Nachrichten erfuhr Oma von den neuen (8) über soziale Distanz und Hygiene. Bald bemerkte ich im Wohnzimmer eine ganze Tüte mit (9).

Weiter war es so, ein Paket wurde zu uns per Kurier gebracht. Es stellte sich heraus, dass es Stoff für Oma. Sie beschloss, alle Nachbarn (10) zu nähern, um die (11) zu folgen. Dies ging für eine Woche, bis Opa hörte von (12), dass Menschen über 65 sollte nicht das Haus verlassen.

Jetzt gehen Opa und Oma nur noch im Garten spazieren, sie kontrollieren oft, ob ich mir die Hände wasche und ein (13) benutze.

Die Situation hat sich nun verbessert, denn ich habe ihnen beigebracht, Essen über ein Smartphone zu bestellen, und jetzt sind sie nicht mehr so besorgt.

Was gibt es Neues bei dir? Wie überstehen Sie die (14)? Hast du Angst vor dem (15)? Ist es für Ihre Familie schwierig, diese neuen Coronaregeln zu befolgen? Wie läuft es mit deiner Online-Schule? Erledigst du alle Ihre Aufgaben pünktlich?

Ich würde gerne deinen Antwortbrief lesen. Ich vermisse dich, ich hoffe, dich bald besuchen zu können.

Dein Alexandr

Отже, для розвитку словотвірних навичок учнів необхідно систематично виконувати різного роду вправи. Учителю, для досягнення найкращих результатів своїх учнів, потрібно виправляти їх помилки та контролювати завдання. Навіть у період карантину та дистанційного навчання існує величезна кількість можливостей для вивчення нової лексики на заняттях іноземної мови. Розроблені нами вправи слугують розвитку навичок школярів при формуванні неологізмів із компонентом «Corona».

ВИСНОВКИ

Словотвір є одним з найпродуктивніших шляхів збагачення німецького словника.

Особливості функціонування німецьких складних іменників є наслідком особливостей німецької словотворчої системи в цілому і насамперед, такого її розділу, як словоскладання. До сих пір існує чимало точок зору про місце словотворення у системі мови, його відносять і до граматики, і до лексикології, і до морфології, і до синтаксису. Словотвір тісно пов'язаний з усіма рівнями мовної системи. Отже, словотворення – розділ мовознавства, який вивчає похідні слова і їх системні зв'язки, а також засоби, які беруть участь у творенні слів.

Незважаючи на велику кількість способів творення німецького словникового складу вчені та лінгвісти: Степанова М.Д, Фляйшер В, Пауль Х., Вільманс В. та ін. вважають, що словоскладання - найпродуктивніший спосіб словотворення у німецькій мові. Одним з таких проявів є майже необмежена можливість додавати компоненти до деяких семантичних класів іменників і створювати таким чином нові слова. Існуюча можливість поєднувати слова чи лексеми у довгі багатоконпонентні слова розглядається в німецькій мові як якісна характеристика сучасної німецької мови.

Утворення складних слів передбачає наявність моделі з відповідною нішею, яка володіє певною семантикою. Відповідно, при перекладі німецьких складних іменників необхідно враховувати як семантику самих компонентів, так і відносини між ними, що регламентуються словотворчої моделлю і нішею.

У словоскладанні розрізняють два види моделей: означену та неозначену. Послідовність самих складових у даній моделі досить важлива, оскільки їх перестановка може привести до зміни значення слова.

Словотворення німецької мови – складний процес, він включає у собі багато особливостей. Кожні тип та моделі, формуючі лексичні одиниці, визначаються певними закономірностями.

Процес утворення складних іменників з компонентом «Corona» також має свої особливості. Зазвичай слова утворюють завдяки поєднанням двох або трьох понять, один із яких є - «Corona». Категорія роду, тобто артикль, визначається за останнім словом. Іноді для поєднання та полегшення вимови використовуються Fugenzeichen. Майже всі новоутворення з компонентом нашого дослідження утворюються завдяки формулі іменник+ іменник.

Розробили класифікацію складних іменників із компонентом «Corona» за словником NEOLOGIZMENWÖRTERBUCH завдяки власному перекладу, у якій виокремили наступні групи: англоамериканізми (11,6%), медичні терміни (16,9%), матеріальні виплати (10,7%), терміни сфери освіти (5,3%), загальноживані поняття (6,25%), закони (4,4%), емоційні стани (11,6%), періоди (8,9%), мода (5,3%). Класифікація створена нами підтвердила статистичні дані німецьких словників, оскільки найчисленнішим видом стали назви персон та їх професій. Вивчення процесів формування складних іменників з компонентом «Corona» є запорукою їх доречного використання та розуміння при комунікації.

Словотвірні навички – складова лексичною компетенції. Для її освоєння використовують систематичне виконання різного роду завдань. На основі цих знань ми розробили вправи для учнів загальноосвітніх закладів, які допоможуть їм розвинути навичку творення слів. Низка розроблених вправ сприятиме: швидкому вивченню форми слів, процесу творення таких іменників та використанню їх на практиці, не тільки при виконанні завдань, а й при вираженні власних суджень.

У ході роботи ми продемонстрували актуальність вивчення та аналізу складних іменників із компонентом «Corona» та виконали всі поставлені перед нами завдання.

Аналізуючи складні іменники німецької мови, що виникли під час пандемії Covid-19 можемо твердо запевнити, що на сьогодні дана тема не є повністю досліджена. За даними Інститутів німецької мови тенденція поповнення німецького словника неологізмами пов'язаних з Covid-19 значно

знижуються, але поки епідемія не закінчиться ще будуть створені нові слова. Таким чином, це гарантує перспективу майбутніх наукових пошуків для лінгвістів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1.Иванченко А. И. Практическая методика обучения иностранным языкам. КАРО. 2016. С.16. URL: <https://cutt.ly/gvsqcqW> (дата звернення: 18.02.2021).
- 2.Кочерган М. П. Загальне мовознавство. Київ: Видавничий центр,2010. 67 с.
- 3.Кубрякова Е. С. В поисках сущности языка. Знак. 2017. С.18. URL: <https://cutt.ly/Vve4SBz> (дата звернення: 13.03.2021).
- 4.Кузьмінський А. І. Педагогіка у запитаннях і відповідях: навчальний посібник. 2001. С.43 URL: https://pidru4niki.com/pedagogika/u_chomu_polyagaye_sutnist_printsipu_aktivnosti_samostiynosti_navchanni (дата звернення 10.03.2021).
- 5.Левицький А.Е., Сингаївська А.В., Славова Л.Л. Вступ до мовознавства/за редакцією А.А. Левицького. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 79 с.
6. Левицький В. В. Лексикологія німецької мови. Нова книга. 2014. С.56. URL: <https://cutt.ly/rvseeik>. (дата звернення 03.01.2021).
7. Леонтьева Т. Методика преподавания иностранного языка Вышэйшая школа. 2017. С.54. URL: <https://cutt.ly/uvt0A15> (дата звернення 23.01.2021).
8. Лінгвістичні студії. ДонДУ. 2006. С.31-42. URL: <https://cutt.ly/7vsSrst>. (дата звернення 12.02.2021).
9. Миньяр-Белоручев Р. К. Методика обучения иностранному языку: Учебное пособие для студентов. Москва: Просвещение, 1999. 189 с.
10. Миролубов А. А. Методика обучения иностранным языкам: традиции и современность: монография. Титул. 2010. С.66-68. URL: <https://cutt.ly/NvswxUy> (дата звернення 16.02.2021).
11. Ніколаєва С. Ю. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах.Київ: Ленвіт, 2002. с.61-73.

12. Ольшанский И. Лексикология немецкого языка: учебник и практикум для академического бакалавриата. Litres. 2021. С.36. URL: <https://cutt.ly/tvsrAyy>. (дата звернення 17.01.2021).
13. Пименова Н. Б. Древневерхненемецкие словообразовательные типы отвлеченных имен. Языки славянских культур. 2011. С.307. URL: <https://cutt.ly/Квебо3А> (дата звернення 26.02.2021).
14. Протасова Е. Ю. Методика раннего обучения иностранному языку. Москва. Юрайт. 2019. С.43-64. URL: <https://cutt.ly/eva5cgb> (дата звернення 07.01.2021).
15. Розен Е. В. Язык и образование: Проблемы исследования единиц языка. Курск. 2004. URL: <https://cutt.ly/Тvryyugx>. (дата звернення 24.03.2021).
16. Смоліна С.В. Методика формування іншомовної лексичної компетенції. Київ: Вісник Київського національного лінгвістичного університету. 2010. 23-28 с.
17. Солодилова И. А. Лексикология немецкого языка. Оренбург: ГОУ ОГУ. 2004. 52-53 с.
18. Солонцова Л. П. Методика обучения иностранным языкам. Владос. 2019. С. 4. URL: <https://cutt.ly/tva59X6>. (дата звернення 17.01.2021).
19. Степанова М. Д. Словарь словообразовательных элементов немецкого языка. Москва: Русский язык, 2000. 520-531 с.
20. Щерба Л. В. Преподавание иностранных языков в школе. Москва: Юрайт. 2020. С.61-63. URL: <https://cutt.ly/tvsqtVw>. (дата звернення 17.03.2021).
21. Das spaltende Wort der Kanzlerin. BR.de. 2020. URL: <https://www.br.de/nachrichten/deutschland-welt/oeffnungsdiskussionsorgien-das-spaltende-wort-der-kanzlerin,Rwntipp>. (дата звернення 03.04.2021).
22. Donalies E. Die Wortbildung des Deutschen. Ein Überblick . Tübingen : Gunter Narr Verlag. 2005. С.13 URL : <https://books.google.com.ua/books?id=dZtRgYJoXFcC&pg=PA11&dq=deutsche+wortbildung&hl=ru&sa=X&ved=2ahUKEwjymMiHifzvAhXyxIsKHbvgBoc4ChDoATAEegQIBRAC#v=onepage&q=deutsche%20wortbildung&f=false>.

23. Dornseiff F. Der deutsche Wortschatz nach Sachgruppen: Mit einer lexikographisch-historischen Einführung und einer ausführlichen Bibliographie zur Lexikographie und Onomasiologie. Dornseiff: Walter de Gruyter. 2010. URL: <https://cutt.ly/zvsFMru>. (дата звернення: 06.04.2021).
24. Eichinger. L. Deutsche Wortbildung. Eine Einführung. Tübingen: Narr. 2000. С.40.
25. Erben J. Einführung in die deutsche Wortbildungslehre. Berlin: Erich Schmidt, 2000. 81-83 с.
26. Erben J. Einführung in die deutsche Wortbildungslehre. Tübingen: Verlag GmbH & Co: durchgesehene und ergänzte Edition. 2006. С.17. URL: <https://cutt.ly/Fve5kYd>. (дата звернення 25.03.2021).
27. Fleischer W. Wortbildung der Deutschen Gegenwartssprache. Göttingen: Hubert & Co. GmbH & Co. KG. 2012. С.105-118. URL: <https://books.google.cz/books?id=AT1eZZLxzl0C&printsec=frontcover&hl=ru#v=onepage&q&f=false>. (дата звернення 08.01.2021).
28. Glück H. Metzler-Lexikon Sprache. Stuttgart: Auflage. 2010. 37 с.
29. Hentschel E. Basiswissen deutsche Wortbildung. Tübingen: UTB. 2020. С.40-56. URL: https://books.google.com.ua/books?id=n4buDwAAQBAJ&pg=PA225&dq=deutsche+wortbildung&hl=ru&sa=X&ved=2ahUKEwj9-sXx-77vAhVoBhAIHZ_XBUcQ6AEwAnoECAIQAg#v=onepage&q&f=false (дата звернення 20.02.2021).
30. Hentzen W. Deutsche Wortbildung. Tübingen: Walter de Gruyter .2010. С.21-33. URL: <https://books.google.com.ua/books?id=Wabtoqz0PDEC&pg=PA33&dq=deutsche+wortbildung&hl=ru&sa=X&ved=2ahUKEwj4vbH1hPzvAhVu-ioKHTChANkQ6AEwB3oECAkQAg#v=onepage&q=deutsche%20wortbildung&f=false> (дата звернення 15.01.2021).

31. Horn T. Coronavirus.Eine Positivbetrachtung: Was uns die Pandemie für das gesellschaftliche Zusammenleben lehren kann.Norderstedt: Books on Demand. 2020. С.20. URL: <https://cutt.ly/AvsD6u2>.(дата звернення 05.02.2021).
32. Linguistics and Language Behavior Abstracts. Michigan: Sociological Abstracts. 2001. С.19. URL: <https://cutt.ly/xvtK8FC>. (дата звернення 09.03.2021).
33. Lobin H. Kommunikation in der Coronakrise. Spektrum.de.2020. URL: <https://scilogs.spektrum.de/engelbart-galaxis/kommunikation-in-der-coronakrise/>. (дата звернення 27.03.2021).
34. Matzke B. Lexikologie des Deutschen: eine Einführung 2005 : <https://cutt.ly/Avsrym7>.(дата звернення24.01.2021).
35. Mauer F. Grundriss der Germanischen Philologie. Berlin: Walter de Gruyer&Go. 2001. 8 с.
36. Menden A. Wie Corona unsere Sprache beeinflusst . SZ.de. 2020. URL: <https://www.sueddeutsche.de/leben/corona-coronavirus-sprache-merkel-1.4898287>. (дата звернення 20.03.2021).
37. Motsch W. Deutsche Wortbildung in Grundzügen. Hubert& Co,Göttingen.2012. URL: <https://books.google.com.ua/books?id=5WYjAAAAQBAJ&pg=PP5&dq=deutsche+wortbildung&hl=ru&sa=X&ved=2ahUKEwj4vbH1hPzvAhVu-ioKHTChANkQ6AEwBHoECAyQAg#v=onepage&q=deutsche%20wortbildung&f=false>. (дата звернення 18.03.2021).
38. Neologismenwörterbuch. Leibniz-Institut für Deutsche Sprache. 2020. URL: <https://www.owid.de/docs/neo/listen/corona.jsp#>. (дата звернення 06.02.2021).
39. Paul H. Deutsche Grammatik.Max Niemeyer.1999.С.44. URL: <https://archive.org/details/deutschegrammati07pauluoft/page/4/mode/2up>.(дата звернення 30.03.2021).
40. Pavlov V. Deutsche Wortbildung in Spannungsfeld zwischen Lexikon und Syntax. Peter Lang GmbH. 2009. С.153-158. URL: <https://books.google.com.ua/books?id=2DLTS4PnpF4C&pg=PA105&dq=deutsch>

e+wortbildung&hl=ru&sa=X&ved=2ahUKEwj4vbH1hPzvAhVu-
ioKHTChANkQ6AEwCXoECAQQA#v=onepage&q=deutsche%20wortbildung
&f=false. (дата звернення 19.02.2021).

41. Schippan T. Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache. Walter de Gruyter. 2012. С.38. URL: <https://cutt.ly/Mvse3I6>. (дата звернення 23.03.2021).

42. Wandruszka U. Grammatik: Form - Funktion Darstellung. Tübingen: Narr. 2007. С.189.

43. Wiedemann J. Corona: Entsteht ein neuer Wortschatz? NDR.de. 2020. URL: <https://www.ndr.de/kultur/Corona-Entsteht-ein-neuer-Wortschatz,coronawortschatz100.html>. (дата звернення 20.02.2021).

44. Wilmanns W. Wortbildung. De Gruyter. 2000. С.27. URL: https://books.google.com.ua/books/about/W_Wilmanns_Deutsche_Grammatik_Wortbildung.html?id=kJifzQEACAAJ&edir_esc=y. (дата звернення 17.02.2021).

45. Word-Formation: An International Handbook of the Languages of Europe. Göttingen: Hubert & Co. GmbH & Co. KG. 2015. С.14: https://books.google.com.ua/books?id=6YoFCgAAQBAJ&pg=PA1040&dq=German+word+formation&hl=ru&sa=X&ved=2ahUKEwiwx_Pri_zvAhVxsYsKHRJRB90Q6AEwAnoECAUQA#v=onepage&q=German%20word%20formation&f=false. (дата звернення 05.03.2021).